

NIEUWS

De Verenigde Naties hebben 2015 uitgeroepen tot het Internationale Jaar van de Bodem. Vlaanderen was in 1995 een heuse pionier toen het Bodemdecreet tot stand kwam. Zelfs vandaag zijn er maar een handvol Europese lidstaten met een specifieke bodemreglementering. Toch is onze bodem tot op vandaag een wat onderbelicht milieuthema in Vlaanderen. We vragen uitleg aan Jan Verheyen van OVAM.

2015: Internationaal Jaar van de Bodem

▶ Wat zijn de voordelen van het inzetten op een gezonde bodem?

“Een gezonde bodem is eerst en vooral een basisvereiste voor landbouw, recreatie en om gezond te kunnen leven, wonen en werken. Maar ook wanneer de bodem verontreinigd is, kan onderzoek en/of sanering soelaas brengen en zelfs extra maatschappelijke en economische voordelen met zich meebrengen, zoals de creatie van jobs. Sanering en herontwikkeling maakt het bovendien mogelijk om nieuwe woonwijken, groenruimte of bedrijventerreinen te laten ontstaan.”

▶ Kan bodembeheer ook innovatie stimuleren?

“Zeker, mede dankzij het Bodemdecreet hebben wij een zeer performante en wereldwijd toonaangevende bodemsector. Ook vandaag nog worden er door een ambitieus bodembeheer nieuwe onderzoeks- en saneringstechnieken ontwikkeld. Ik denk bijvoorbeeld aan het beheer van oude stortplaatsen. Die moeten uiteraard goed worden onderzocht en indien nodig gesaneerd, maar dankzij nieuwe technieken trachten we vandaag nog een stap verder te zetten en bekijken we of we die oude afvalstoffen nog kunnen ontginnen en recycleren, of er energie uit kunnen recupereren.”

▶ Zijn er nog ongekende voordelen van een gezonde bodem?

“Een gezonde bodem bevat miljoenen bacteriën en organismen die niet enkel hun func-

” Inzetten op een gezonde bodem is goed voor de economie, de leefomgeving, de voedselvoorziening, het verkleinen van de afvalberg, het onderzoek naar nieuwe geneesmiddelen én tegen de klimaatopwarming

Jan Verheyen
OVAM

Er zijn in Vlaanderen maar liefst **85.000 percelen** gekend waar vroeger risicoactiviteiten hebben plaatsgevonden

tie hebben in de bodem, maar ook gebruikt worden om geneesmiddelen te maken. In het kankeronderzoek wordt bijvoorbeeld gekeken naar het potentieel van bodembacteriën. Je zou dus kunnen stellen dat een gezonde bodem niet alleen ziektes kan voorkomen, maar ze ook kan helpen oplossen.”

“Een gezonde en veerkrachtige bodem vangt tot slot ook de gevolgen van klimaatopwarming op. De regulatiefunctie van de bodem is van essentieel belang om hevige neerslag op te nemen, vast te houden voor de voeding van planten en gewassen, te filteren en uiteindelijk te laten doorsijpelen. Daarnaast neemt hij ook koolstof op, afkomstig van organisch materiaal en de lucht. Zo gaat de bodem ook verdere klimaatopwarming tegen.”

▶ In 2015 vieren we ook de 20ste verjaardag van het Vlaamse bodemdecreet. Waar staan we vandaag?

“Het doel van dit decreet was en is het preventief voorkomen van nieuwe verontreiniging. Verder is het doel om historische bodemverontreiniging op te lossen. De industriële ontwikkeling van de afgelopen 150 jaar heeft immers zijn sporen nagelaten, zeker in de periode dat er nog niet werd nagedacht over bodembeleid. Er zijn in Vlaanderen maar liefst 85.000 percelen gekend waar vroeger risicoactiviteiten hebben plaatsgevonden.”

“Deze moeten stelselmatig worden onderzocht en indien nodig worden gesaneerd. Tegen 2036 wil de Vlaamse overheid deze

erfenis wegwerken. We zitten op schema om dit te realiseren. Hoe sneller dit kan gebeuren, hoe eerder deze ruimte ook in gebruik kan worden genomen voor nieuwe activiteiten. Dit is zeer belangrijk aangezien ruimte schaars is in Vlaanderen.”

▶ Welke concrete initiatieven worden er in dit kader genomen?

“Er zijn heel wat instrumenten ontwikkeld of in ontwikkeling om deze doelstellingen te halen. Er is bijvoorbeeld afgesproken dat scholen die verbouwingen plannen, maar weet hebben van een mogelijke bodemverontreiniging, subsidies kunnen krijgen voor de sanering en herontwikkeling. Ook is er een regeling dat bedrijven die versneld willen saneren een cofinanciering kunnen krijgen.”

“Bovendien kunnen we vervuilde terreinen van bedrijven in curatele voor een symbolische euro overnemen, om ze dan zelf te saneren en terug op de markt te brengen. Samen met de 308 Vlaamse steden en gemeenten hebben we een inventarisatieoefening lopen om alle potentieel vervuilde sites zo snel en zo goed mogelijk in kaart te brengen. Tot slot willen we al tegen het einde van deze legislatuur de sanering starten van alle gronden in risicogebieden, zoals bijvoorbeeld in de buurt van een drinkwaterwinning.”

JORIS HENDRICKX

redactie.be@mediaplanet.com

& Bodem Leefomgeving

Vlaanderen is bodembewust

Hoe zorgt een gezonde bodem voor meer buurtgevoel?

Veel terreinen in Vlaanderen liggen er verlaten en verontreinigd bij. Hun industrieverleden liet z'n sporen na in de bodem. Door bodemsanering kunnen ze een nieuw leven krijgen én geven aan de buurt errond. Het gebied aan de Langerbruggekaai tussen Gent en Evergem was zo'n terrein. Sinds september vorig jaar saneert de Vlaamse overheid er de bodem nadat onderzoek wees op zware vervuiling. Op deze gesaneerde bodem komt een buurtpark waar kinderen kunnen spelen en burens mekaar kunnen ontmoeten.

Samen met hen kozen we voor de aanleg van een speelbos, wandelpark, picknickplaats, ontmoetingspleintjes, groen fietspad, ... Het zag er nooit beter uit voor de Langerbruggekaai. En de buurtbewoners denken hetzelfde. Gebieden zoals dat aan de Langerbruggekaai hebben potentieel. De Vlaamse overheid zet zich mee in om zo veel mogelijk van deze terreinen te transformeren in een aangzamere leefomgeving.

Ontdek op bodembewust.be hoe een duurzaam bodembeleid onze toekomst kan veranderen. Schrijf u in voor het #bodembewust debat op 22 april met o.a. Jan Tytgat, Leo Bormans, Karen Vancampenhout en moderator Ann De Bie.